

XXVIII

Om
Tjenesten i Feldten
for
Underofficerer af Infanteriet
saa og
for Læge i Krigskonsten,
som
til Landets Forsvar funde ansattes ved
Landværn : og Kyst-Milicen.

Forsattet i Spørgemaal og Svar
af
J. von Ewald,
Kongelig dansk Generalmajor, Chef for det Slesvigiske
Jægerkorps, den Slesvig-holstenske Bataillon leder
Infanterie, og Ridder af den Hessiske Orden
pour la vertu militaire.

Forskrift
af
J. H. Sporck,
Lieutenant ved det Syndenfieldiske gendarme Infan-
terie Regiment.

Christiania 1802.
Trykt hos J. Drabæt Bergs Enke.

En h v e r

æreficer og tjenestevrig

Underofficer af Armeen

og

alle patriotiske

L a n d s m æ n d

tilegnes

d e n n e B o g

til Nytte og Fornøjelse

2394

Sørfatteren.

S o r e r i n d r i n g .

Øjere foresatte have anmodet mig, at forbanse
beviste til almen nyttige Bog, der belærer Uns
Underofficeren sine Pligter i Felttjenesten og lunde
tiene ham til en Lederraad ved den gemene Mand's
Undervisning derti. Hvorved jeg har hørt til Øjes
med, da den egentlig kun er oversat for den norske
Underofficer, at giøre ham det saa fællig som
mueligt; og saaledes paa de Steder, hvor Ord
fandtes, der af den norske almindelige Mand ikke
forstaaes eller giver vrangt Begreb; eller Gien-
stande, som i Norge slet ikke, eller meget sjeldan
findes, enten lokaliseret disse, eller sætte andre i
Stedet.

O v e r s æ t t e r e n .

I n d h o l d .

Første Kapitel.

Om Forposterne	1	Side.
----------------	---	-------

Andet Kapitel.

Om Avantgarden	31
----------------	----

Tredie Kapitel.

Om Sidepatrollerne	48
--------------------	----

Fjerde Kapitel.

Om Patrulletne	55
----------------	----

Fem-

Semte Kapitel.

Om Overfaldene 76

Siette Kapitel.

Om Bagholdene 81

Syvende Kapitel.

Om Streiferierne 87

Ottende Kapitel.

Om Arriergården 93

Første

Første Kapitel.

Om Forposterne.

Spørgsmål: Hvad er en Forpost?

Svar: Ved Ordet Forpost forstaaes i Almindelighed det heele Korps, som ligger for en Armee, at tine den til Værn, saa at Fienden ikke updaget kan nærme sig Hovedarmeen. Sædvanlig tages hertil de lette Tropper. Men, under den Deel af Forposter, om hvilke i dette Kapitel handles, forstaaes kun de Vagter, der ogsaa kaldes Piketter, som af hundt Korps udsættes mod Fienden, paa det den større Deel kan være rolig i Hytterne, Læsterne eller Quartererne, og være beskyttet mod ethvert fiendtligt Angreb. Felgelig maae disse Forposter være garvagne, imedens deres andres Kanumerater ere i Roe og sove.

Sp. Ved en saadan Vagt er vel meget at hænge til Ansvar for?

Sv. Ja! Tilvisse. En Mand, det være Officer eller Underofficer, der anbefores en saadan Post, har stort Ansvar, da ved hans Esterlædenhed i Tienesten, Tusinde af hans Kammerater kunde miste Sundhed, Liv eller Frihed.

Sp. Hvor ofte bliver en saadan Vagt i Krigstider afsløst?

Sv. Sædvanlig hver fire og tyve Timer.

Sp. Bliver en saadan Vagt, ligesom andre Vagter i Fredstider, afsløst om Middagen?

Sv. Nej, sædvanlig om Aftenen; dog gives der ogsaa Tilfælde, som naar man staar Fienden meget nær eller formoder et fiendtligt Angreb, at disse Vagter afsløses en Time forend Dagbrækningen. Dog afgaaer ved deslige Lejligheder aldrig den gamle Vagt strax, den er afsløst; men bliver sædvanlig tilliggemed den nye Vagt staaende i Gevær, til en Time efter Dagens Aubrud, fordi ved et fiendtligt Angreb, Modværgen kan være saameget stærkere.

Sp.

Sp. Hvad har en Underofficer at paasee, naar han gaaer paa skarp Kommando, og skal paa Forpost eller Piket?

Sv. At hans Mandssabs Geværer ere i god Stand; at de ere ladte, at der er friskt Krudt paa Fængpanden, at Stenene ere rigtige og faste paaskruede, at de ere belagte med Glyc, og at Hanen staaer i Roe, saa at Geværet ikke gaaer løst af sig selv, og nogen derved bestadiger sin Kammerat.

Sp. Hvad bemerkes i Henseende til den Vej, som en Underofficer med sit Kommando maae tage til en Post, som han skal besætte, eller afsløse, om den allerede er besat?

Sv. At man noje lægger Mærke til Vejen og den heele Egn til højre og venstre, saa langt man kan see sig om, saa at man saavel om Matten som om Dagen kan finde tilbage; om man blev nødt til at retirere.

Sp. Hvorledes maae man tage en Post for Godfolk?

Sv. Man maae, om muligt sege, at fulle sig skult, for at være i stand til, at afværge

Fjendens første Aulæb. G. Ex. bag en Høj i en Grøft, bag et Gierde, et Skigierde *), en Jordvold eller i en Kratkov. Og skulde intet saadant i Nærheden findes til Skul, saa maae man søge at følde nogle Treer, slæbe disse sammen og paa denne Magde klæffe sig noget, bag hvilket man er istand til, at forsvarer sin Post.

Sp. Hvorledes posterer man sig, naar man staaer for en Landsby?

Sv. I Hængerne, bag Gierderne til begge Sider af Vejen, som Fienden maae passere, saa man versfra kan beskyde ham. Vejen sperres man med Vogne, som man trækker tvers over den, og af hvilke man hættager Hulene paa den Side, som vender indad. Man kan ogsaa lække Plove, Harver og andet Gaardsredskab for sig paa Vejen, hvorved Fienden ved at trænge frem, en Tidlang bliver opholdt.

Sp. Blive Skildvagterne udsatte enkelte eller dobbelte?

Sv. De maae alle tider udsattes dobbelte, paa det den ene kan løbe tilbage, og melde Po-

stiens

*) Skigierde, et Slags Gierde, af spaltede Træer.

stiens Aulæber, hvad han i nogen Træstand har seet.

Sp. Hvor langt fan Skildvagterne staae fra Posten, og hvorledes maae de udsættes?

Sv. Ikke meget under eller over 300 Skridt; tillige maae man udsætte dem saaledes, at de kunne see langt om sig, og om muligt, staae skulde; saa ikke et Par fiendlige Ryttere kunne jage paa dem, hugge dem ned, eller tage dem fangen.

Sp. Hvad gør man for at sætte Skildvagterne i Sikkerhed, naar de staae paa Veje, som ladt krumme, eller som til begge Sider ere omgivne med høje Diger, Gierder og Skigierder, eller og staae i tæt Skov, der hindrer dem, at see langt om sig?

Sv. Skildvagterne fan man vælje ved Vogne eller omhuggede Treer; i Gierderne maae man til begge Sider giøre Abninger, for at kunne se sig om, både til højre og venstre, og i den tætte Skov kan man let følde nogle Treer, saa de faae nogen Udsigt.

Sv. Hvorledes forholde Skildvagterne sig, naar de i 600 til 800 Skridts Afstand opdager Fienden?

Sv. En af Skildvagterne skyder sirax sit Gevar af, og løber tilbage mod Posten, for at melde, hvad han har seet.

Sp. Hvad har imidlertid den anden Skildvagt at sagttage?

Sv. Han maae fremdeles være noje agtpaagivende, hvad der videre foregaaer hos Fienden, og saasnaart den nærmer sig, skyder han ogsaa, løber tilbage, og melder ligesom den forste, hvad han har bemerket.

Sp. Hvad gisre Skildvagterne videre, dersom Fienden nærmer sig langsomt?

Sv. De lade eg gaae igien paa deres Post.

Sp. Hvorledes forholde Skildvagterne sig, naar Fienden rykker raskt frem?

Sv. De syre sirax og trække sig tilbage til Posten.

Sp. Hvad nytter det, at Skildvagterne paa 600 til 800 Skridt skyde, da man i denne

Af-

Afstand kun treffer i Buestund med en Kisse, og slet ikke med et Skydegevær?

Sv. Skydningen gisr Alarm, og Postens Ansærer faaer i Tide Esterretning at Fienden nærmer sig, og fra hvad Side han kommer.

Sp. Hvilke skadelige Folger kunde flyde af, at Skildvagterne lode Fienden komme sig paa 200 til 300 Skridt nær, for at være i stand til, med Visched at saare eller dræbe en Mand?

Sv. Fienden vilde ligesaamhart, som Skildvagterne aukommne paa Posten, og der blev saaledes ingen Tid, at sætte sig i Forsvarssand; Posten ville derved vist være tabt.

Sp. Hvorledes forholde Skildvagterne sig om Matten, naar de opdage Fienden?

Sv. Naar de vide, at ingen Patroller eller andet Partie af Armeen er ude, saa maae de ganske fort, to Gange efter hinanden raabe Hvem der! hvorved de spænde Hanen, skyde og trække sig tilbage.

Sp. Skyde begge paa eengang, eller den eene efter den anden?

Sv. Nej. En skyder fersi, medens den anden bliver staende og seer, om noget nærmer sig efter hans Kammerats Skud. Er dette Tilfældet; saa raader han an, ligesom den fersie, skyder ogsaa, og trækker sig ligeledes tilbage.

Sp. Men, hvorledes forholde Skildvagterne sig, dersom ingen folger og de merke, at have taget feil. Thi hvor ofte hender det ikke, fornemmelig i et Krat eller en Skov, hvor Skildvagterne staae i en spændt Forventning, at Fienden kan komme dem ind paa Livet, at vilde Dyr eller Kreaturer, som paa Græsgangen eller i Havnene ere blevne forvildede, ved en Forpost have forarsaget blind Allarm?

Sv. Skildvagterne maae i intet Tilfælde, naar de have skudt, gaae reent bort, men, naar de have gaet eller sprunget 50 til 60 Skridt tilbage, satte de sig igien og staae stille; og naar de da ere sikre, at intet kommer efter dem; saa lade de og gaae igien paa deres Post.

Sp. Men, naar maae da begge Skildvagterne stode?

Sv.

Sv. Naar de noje have bemerket, at en Hob Mennesker trænge sig rastt ind paa dem; som sædvanligt er Tilfældet ved et Oversald, eller naar man vil overraske og tage Skildvagterne sangen.

Sp. Men, naar Skildvagternes Geværer ikke gaae af, som ved vedholdende Regn eller sterk Uvejr ofte skeer, hvad maae de da gisre?

Sv. De springe tilbage og strige saa højt de kunne: Til Gevær! Til Gevær!

Sp. Men, da det i Krigen ofte hender, at Overlobere fra Fienden ankomme, hvorledes forholde sig da Skildvagterne? Thi det var ikke ret at skyde paa de Folk, maaelse derved saare eller dræbe dem, fordi de gaae fra Fienden over til os?

Sv. Dersom Folk nærme sig Skildvagterne, som, naar de anraabes, udgive sig for Overlobere, saa maae Skildvagterne dersor ikke troe dem, da Fienden kan betiene sig af dette Middel, for ved List at bemestre sig Skildvagterne og siden oversalte Posten. I dette Tilfælde maae Skildvagterne raabe Deserterne til: Staae! eller jeg skyder!

A 5

Sp.

Sp. Hvad maae Skildvagterne gøre, naar Overlsbere naglede denne Advarsel, endog nærmre sig?

Sv. Glyde og handle saaledes, som allerede er sagt.

Sp. Hvorledes forholde Skildvagterne sig, naar de Unfornimende virkelig ere Overlsbere fra Fienden?

Sv. En af dem springer tilbage og raaber Postens Ansører til, at der ere Desertorer, imedens den anden med spændt Hane og den første Opmerksomhed passer paa dem, advarer dem at staae sille, og have Taalmeldighed.

Sp. Hvilke Forholdsregler tager nu Underofficeren, der kommanderer Posten?

Sv. Han lader sine Soldi træbe i Gevær og assender en Gefridere med nogle Mand, som med al mulig Forsigtighed modtager og transporterer Desertorerne; hvorpaas han, efter at have spurgt dem, f. Ex. „Hvor de komme fra, hvor langt den første Post staaer fra ham; hvor sterk Fienden er, hvorom man ellers taler hos dem o. s. v.“.— Lader dem

dem transportere længere tilbage til Hovedposten.

Sp. Naar Desertorerne ere bevæbnede, hvad gør man da?

Sv. De maae alle fåse deres Vaaben i en Hob paa Jorden.

Sp. Naar maae man i dette Tilfælde være dobbelt forsiktig?

Sv. Naar Antallet af Desertorerne er stort.

Sp. Hvorledes forholder sig i dette Tilfælde en Ansører af en Forpost eller et Picket?

Sv. Han lader Desertererne i nogen Afstand blive staende og lader Forsalbet melde ved Hovedposten, som da assender et Kommando, for at lade dem transportere videre.

Sp. Men, naar de bede, snarest muligt at komme inden Linien, da de estersettes, som kan være Tilfældet, naar begge Partier ikke staae langt fra hverandre; hvad gør man da?

Sv. Man maae ikke bryde sig om deres Bonner; thi hvem kan være vis paa, at der ikke er List under. I Tilfælde maae de værge sig, og man kan da komme dem til Hjelp.

Sp. Ter Skildvagterne paa en saadan Post gaae og snakke sammen?

Sv. Nej. De maae staae stille, see sig om; ved Mattetiid maae de især være opmærksomme, lytte, og øste høje sig ned, for at høre, om noget kunne opdagtes.

Sp. Hvorledes forholde Skildvagterne sig, naar de langt fra fornemme Rassen af Vogne eller anden Stoi?

Sv. De maae skiftes at lægge sig paa Jorden og lytte, for at opdage, hvor og fra hvilken Side Sagen kommer, og om den kommer nærmere, eller flyttes længere bort.

Sp. Hvad maae Skildvagterne viderel giore naar de have giort en sikkert Opdagelse?

Sv. En gaaer tilbage til Postens Ansører og melder, hvad han har fornrummet.

Sp. Hvad maae nu Ansøreren af en saadan Post giore paa denne Melding?

Sv. Han skynder sig strax selv hen til Stedet, for at underrette sig om Sandheden af Meldingen, og finder han den rigtig, saa lader han den strax melde videre.

Sp.

Sp. Hvorfor maae han lade saadant melde?

Sv. Fordi en saadan Bevegelse, som Fienden foretager, enten kan betyde, at han vil nærmere sig eller trække sig tilbage, eller i det mindste forandre sin Lejr.

Sp. Hvad maae Skildvagterne gisre, naar de i de tilgrensende Landsbyer eller i Nærheden af Godser eller Gaarde høre Hunde, som usladelig gise sterk?

Sv. Dette maae de melde.

Sp. Hvorfor?

Sv. Det er at formode, at der, hvor Hunde gise, maae være fremmede Folk i Nærheden.

Sp. Hvorledes forholder Postens Ansører sig ved denne Melding?

Sv. Han maae lade den melde videre.

Sp. Men, hvad gisr man, dersom i Nærheden eller længere borte høres Kanon- eller Geværskud?

Sv. Dette maae ogsaa meldes; thi dersom Skuddene høres til en af vore Sider, saa er det

det et Legn, at Fienden har gjort et Angreb eller Oversald paa vores Linie.

Sp. Hvorledes maae en Skildvagt forholde sig ved Storm, Regn eller Snefog, som staar ham lige i Ansigtet?

Sv. Han maae ikke vendte sig om, ikke trække Hatten ned i Øjnene eller heje Hovedet ned, for at beskytte Ansigtet imod Stormen og Sneen. I dette Tilfælde behøver han dobbelt Opmærksomhed, for at see, hvad der i Nærheden af ham foregaaer; thi et stormende Vejr vælges ofte til Oversald, da man ikke sielden kan regne paa, at Skildvagterne, for at beskytte sig mod Storm og Snee, ikke give Agt paa, hvad der gaaer for sig om dem. Ja tids trede, at Fienden i saadant slet Vejr ikke kommer.

Sv. Paa hvad Maade maae Meldingerne seer?

Sv. Meldingerne maae forrettes med en vis Lydelighed, man maae ved en Melding ikke være ængstlig eller overilende og aldrig giøre Sagen værre end den er. F. Ex. „ jeg skal melde, at fiendtlige Husarer i en 800 til 1000 Skridts Afstand lade sig see, bag

„ dem

„ dem seer man Bajonetter blinse; og langt borte opstiger ogsaa en Sky af Stev „ o. s. v. ”.

Sp. Hvad Glade kan en ængstlig Melding foraarsage?

Sv. Man kan giøre sine Kammerater, blandt hvilke mange ere bange, endnu frygtsommere.

Sp. Hvilke flere Jagttagelser maae Skildvagterne giøre, naar de opdage Fienden?

Sv. Om det er Rykkerie eller Godfolk; om de føre Kanoner med sig; om Fienden kommer i store Hobe, eller om den er opmarscheret.

Sp. Er det vel tilladt, at Folkene paa en Forpost, sætte sine Geværer fra sig og lejre sig omkring Bagtilden?

Sv. Jo! Bel om Dagen, naar Posten er af den Bestaffenhed, at Ansøreren har sine Folk for Øjnene, og kan see, hvad der foregaaer hos dem og disse igien kan see langt om sig.

Sp. I hvilke Tilfælde maae en Forpost eller et Pilet blive i Gevær, eller i det mindste ikke sætte Geværene fra sig?

Sv.

Sv. Naar Fienden er nær og Egnen af den Beskaffenhed, at hverken Skildvagterne eller Posten kan see langt om sig.

Sp. Men, hvad gør man ved Mattetiid?

Sv. Man kan vel med sine Folk sætte sig omkring Vagtilden, især dersom Mætterne ere kolde og fugtige; kun maae Geværene ikke sættes bort, men holdes imellem Knoerne, saa at, naar Skud skeer fra Skildvagterne, man da skal kan være i Gevær.

Sp. Men, naar maae man være i Gevær og ikke have nogen Vagtild?

Sv. Naar Fienden staaer saa nær, at Skildvagterne af begge Partier staae hverandre under Øjnene. I dette Tilfælde vilde Vagtilden ved en hastig Marykning, tine Fienden til Vejviser og blende os selv.

Sp. Men forudsat, at Vejrliget var saa haardt at man ikke uden Varme kunne holde det ud, og maatte tillade en Mand efter den anden, at varme sig noget; paa hvad Side af Ilden maatte man stille sig, i Tilfælde man blev angrebet af Fienden?

Sv.

Sv. Man maae i nogen Afstand stille sig bag ved Ilden, da blander den Fienden og tiner os til Lysning.

Sp. Hvorledes maae en Ansører af en Forpost videre forholde sig, naar han staaer Fienden saa nær, at han hvert Øjeblik maae befrygte, at blive angrebet?

Sv. Enhver Mand maae anvises sit Sted og sin Plads, hvor han skal staae, naar Fienden angriber; og dette maae bestandig ske, saa osse Skildvagterne ere bleven afstøtte.

Sp. Hvorledes tager man sin Stilling?

Sv. I en halv Sirkel, saa at Glancerne ere dækkede.

Sp. Men giver man i Fældten, ligesom i Fredstider, Skildvagterne en vis Post, hvor de heele Vagtiden igennem staae?

Sv. Nej, man ombrytter Folkene bestandig, thi det er godt, at de kende den Hele Egn for sig, og aldrig forud vide, paa hvilket Sted de komme at staae.

Sp. Hvad gør man, naar man af sindlig Overmagt angribes, og ikke bliver understøttet?

B

Sv.

Sv. Man træller sig under en vedholdende Ild tilbage mod den Glante af det Körps, fra hvilket man er detascheret; thi træk man sig lige tilbage; såa forhindrede man Körpet fra at skyde, og understøtte os.

Sp. Men gives der ikke Posier i Krig, hvor man skal forsvarer sig til den sidste Mand?

Sv. Jo, disse gives vel; s. Ex. ved at forsvarer et snevert Pas, en Broe eller Vadsted, hvor man har den Order, at holde sig saa længe til man bliver understøttet.

Sp. Men, naar nu ingen Hjælp kommer?

Sv. Man maae set ikke belymre sig om, det kommer Hjælp eller ikke, naar engang Orden er blevet given. Man forsvarer sig saalænge man lever, og føresætter man sig det alvorligt, saa gaar det ogsaa.

Sp. Men, naar man skal besætte en Broe eller et Vadsted over en Flod, hvorledes forholder man sig da?

Sv. Er Broen af Træ, saa søger man at brylle den op, lægger Brædderne paa den

Side

Side vi staae, og trekker alle Farkoster *), som ligge i Nærheden i Floden, paa vor Side. Men er Broen af Steen; saa maae man sage paa samme Maade at sperre den, som man sperrer en Vej. Er der et Vadsted, hvori giennem man til alle Tider kan ride og gaae; saa seer man til, at faae Hærver og Plove, og disse lader man paa dette Sted i Floden.

Sp. Men, hvorledes stiller man sig med sit Kommando eller Pilset?

Sv. Dersom det er muligt, stiller man sig stålt; i en Aftstand af 100, 150 eller i det højeste 200 Skridt fra Broen eller Vadstedet, for med sin Ild at være island til, at beskyde Broen eller Vadstedet; thi i dette Tilsælde maae ethvert Skud, som man gior, saare eller dræbe sin Mand, saa det kostet Fienden Folk, forend han kan passere Passet.

Sp. Ere Skildvagter aleene tilstrækkelig til en Førpostes Sikkerhed?

Sv. Nej:

22

Sp.

*) Farkost, er Eger, Brammer, Banger, Vandt og de lignes.

Sp. Hvilke Hjelpemidler har man da foruden Skildvagterne, til at sikre sig mod uventet fiendtligt Angreb?

Sv. Patroller, hvis Betydning og Hensigt allerede ved Garnisonstjenesten er bekendt.

Sp. Hvor sterke kan disse Patroller af en Underofficerers Post være, da denne sædvanlig kun bestaaer af 12 til 16 Mand og af een eller to Gefridere?

Sv. En Gefridere og to Mand, vel ogsaa kun en Gefridere og een Mand.

Sp. Hvor ofte maae disse gaae?

Sv. Saasnart een udgangen kommer tilbage, bliver en anden udsendt.

Sp. Hvorledes tage Patrollerne deres Gang?

Sv. Naar vi antage, at en Forpost eller et Picket har to Skildvagter, som omtrent kan bevogte en Linie af 200 Stridt; saa gaaer en saadan Patrol den første Gang til højre, mod det næstaaende Picket fra Skildvagt til Skildvagt, og kommer igien tilbage om det Picket, der staaer til venstre. Den anden Gang afjaerer Patrullen til venstre og kommer tilbage

tilbage paa højre Side. Paa denne Maade skifter man med hver Patroll.

Sp. Hvorledes maae den gaae, og hvad har den at agte paa?

Sv. Den gaaer ganske sagte Fod for Fod; lytter bestandig, om den ikke kan se eller merke noget til Fienden, staer ofte stille og lægger især Merke til, om Skildvagterne ere muntre og paapasselige.

Sp. Men, hvad har Gefrideren af en saadan Patroll at gisre, naar han paa Linien imellem Skildvagterne merker noget Fremmed?

Sv. Han lader det vistere ved en Mand, som sniger sig derhen; og er det da Fienden, saa raaber han an, skyder og forholder sig i øvrigt, som en Skildvagt, der har opdaget noget Fiendtligt.

Sp. Bliver foruden disse Patroller, som egentlig kun ere til at vistere Skildvagterne eller Linien, paa hvilke disse staae, desvagter ikke andre udsendte?

Sv. Det maae mellem hver Aflossing en dygtig Gefridere med een eller to Mand, udsendes

pøgle hundrede Skridt for Skildvagterne eller ud paa den Bei, hvor Fienden kan nærmere sig, hvor de en Lidlang stage stille og lytte; og dersom de intet merke, liste sig tilbage igien.

Sp. Men, hvorledes forholder sig en saadan Patroll, naar den merker noget?

Sv. Enten de ere to eller tre, sniger sig fun een af dem hen mod det, som kommer dem fremmed for; medens den anden eller de andre passe paa og søger at merke, hvorledes det gaaer den første.

Sp. Men, hvorledes forholde de sig, naar de yrkelyg stige paa Fienden?

Sv. De maage skyde paa vil Geværene ikke gaae af; skrige de højt, og forholde sig i yrigt ved at gaae tilbage, som Skildvagter.

Sp. Hvorledes forholder man sig i Henseende til Patrollerne i taaget Bei?

Sv. Der maage patrolleres, som ved Mattetiid, med den første Forsigtighed. Patrollerne maae være overordentlig opmærksomme, da man i Taage i fort Træstand nogen intet kan stielne.

Sp:

Sp. Men, da vo're Patroller gaae udenfor Skildvagterne mod Fienden, hvorledes kender man dem fra Fiender, naar de komme tilbage igien?

Sv. De Patroller, som gaae i Linjen fra Skildvagt til Skildvagt komme fra Siden, og de, som fra os skal snige sig udenfor Skildvagterne, maae ved disse melde sig; men blive, naar de komme tilbage, meget nøje examinerede.

Sp. Olivé ogsaa disse Patroller anraabte med to Gange Hvem der!?

Sv. Nej, de blive ganske sagte anraabte med et eenerste Hvem der! Patrollerne maae også svare ganske sagte, nævne Gesridderens Navn, der fører Patullen, og meget sagte give Feldtraabet.

Sp. Hvorfor maae dette seer saa sagte?

Sv. Der kunne let have sniget sig enkelte Fiender, eller en Spion i Mørkheden af Skildvagterne, som, om Feldtraabet blev givet højt, paa denne Maade sikret det at vide.

B 4

Sp.

Sp. Hvorledes bliver en saadan Patrole stillet og examineret?

Sv. Næsten som en Konde, Skildvagten raaber Hvem der! hvorved den strax spænder Hanen. Gefrideren svarer: Patroll.

Skildvagten spørger: hvor nærl er Patrollen og hvem fører den?

Gefrideren svarer: Gefrideren M. M. og een eller to Mand.

Skildvagten: staar Patroll, kun een Mand frem.

Sp. Hvorledes forholder man sig fremdeles?

Sv. Gefrideren nærmer sig Skildvagten, denne sætter ham, dog med muligste Forsigtighed, med Fingeren paa Øjlen og To mmelfingeren paa Hanen, Geværet med spændt Hane for Bryslet, og lader sig i denne Stilling give Feldtraabet; hvorpaa Skildvagten, efter at have forefundet alt rigtigt, lader Patrollen passere.

Sp. Men, naar en Officer, Stabsofficer eller endog en General visiterede Posten, hvorledes forholder sig da Skildvagten?

Sv.

Sp. Som ved en Patroll; den forder Feldtraabet og lader ingen komme sig ind paa Livet, om det var saa Landsherre selv.

Sp. Hvorledes forholder Posten eller Pikettet sig ved Patrollens Tilbagetkomst?

Sv. Patrollen bliver ved Pikettet ligeledes examineret.

Sp. Hvad har Pikettet videre at gisre?

Sv. Det maae gaae i Gevær.

Sp. Hvorfor?

Sv. Fordi det var muligt, at Patrollen og Skildvagterne af Fienden uden Alarm kunne være blevne fangne eller masakrerede, og at Fienden ville benytte denne Lejlighed, for at overfalde Posten eller Pikettet.

Sp. Bestaaer Feldtraabet ved de ydersie Corpser kun i et Ord, som det i Fredstider er Brug?

Sv. Feldtraabet i Armeen er vel et Steds eller Meunneskes Navn; men ved de ydersie Corpser bruger man almindelig et Nummer, eller man hester nogle Gange sagte: f. Ex. 5m!

5

5m!

Hm! eller det bestaaer i enkelte sagte Slag paa Gevarer eller Patronkassen, i det saadanne Ting lettere kunne erindres, end om man gav Skildvagterne fremmede Navne.

Sp. Hvad har en Underofficer at giøre, naar en Mand fra en Post, gaaer over til Fienden?

Sv. Han maae strax forandre Feldtraabet, og lade dette Forfald melde videre; han maae tillige lade Piletterne, der sigte ham nærmest til højre og venstre vide det, paa det disse ogsaa kunne rette sig derefter.

Sp. Hvorsor maae dette ske?

Sv. Fienden kan, naar han ved Feldtraabet, giøre et Overfald; men er det strax blevet forandret, saa kan han ingen Mytte have heraf.

Sp. Gaae deßlige Torposier om Dagen ogsaa i Gevar, som det i Fredetider er Brug, naar Generalpersoner ankomme?

Sp. Nej. Ingenlunde, alt bliver stille sidde, eller liggende; Underofficeren aleene gaaer Generalen i Mod, og melder, hvad han har at sige.

Sp.

Sp. Presentere Skildvagterne, naar fornemme Officerer passere den Egn, de besætte?

Sv. Nej, heller ikke.

Sp. Hvorsor skeer dette?

Sv. Deels fordi de havde ladte Gevarer og deels, paa det Fienden ikke skal opdage, naar fornemme Officerer ere paa Torposten; thi der kunne i Nærheden af Skildvagterne holde sig en Hob forstuklet og syrte frem; hvorpel let en fornem Officer kunne blive fangen. Det hender ogsaa, at nogle af de Told, som den heele Mat have vaaget, paa denne Tid fore nogle Djæblerne, disse maae ikke unødvendig pleges.

Sp. Paa Torposterne maae det vel være stille og uden Støj?

Sv. Ja, paa saadan en Post maae alt være overordentlig stille, at synge og sisje er ikke tilladt i sig; naar de ved Mattetid tale, maae de ikke snaske højt eller lee.

Sp. Ley Skildvagterne ryge Tobak?

Sv. Nej, thi en rygende Tobakspibe ses om Matten langt fra, og lugtes ogsaa.

Sp.

Sp. Men gives der ikke i de Lande, der, ligesom Kongeriget Danmark bestaaer af Øer og ere omgivne med Vand og Sunde, endnu en anden Slags Forpost?

Sv. Jo. Strandvagter.

Sp. Hvorledes forholde disse sig?

Sv. De maae see ud over Vandet, om de ikke langt fra kan opdage Skibe; og om ikke disse nærme sig Kysten, som da strax maae meldes videre.

Sp. Men, hvorledes kan man om Matten opdage dette?

Sv. Om Matten nærme Skibe sig ikke gierne Kysten. Men har man mod Astenen i nogen Frastrand opdaget Kartojer; saa har man Marfog at være paapasselig, da Fienden i Baade kan udsende Mandstab, som maae nærme sig Kysten, for at gisre Fanger, af hvilke de haabe at faae Underretning, om, hvad der foregaaer hos os paa Landet.

Sp. Men, om en fiendtlig Glaade laae for Anker, var det end noel saa langt borte, hvorledes forholder man sig da?

Sv.

Sv. I dette Tilfælde maae man være ligesaa paapasselig, som paa en anden Forpost. Thi Fienden kan have i Sunde, at ville Lande. I slige Tilfælde sender Fienden ogsaa Baade ud, for at relognoscere Posterne langs med Kysten og maale Vandets Dybde.

Sp. Hvad gør man, naar saadanne med Folk bevæbnede Baade, nærmre sig Kysten eller Strandbredden?

Sv. Man maae lade det melde, saasnart man opdager dem, og skyde paa dem, saasnart de ere paa Skud nær.

Sp. Olivé ved saadanne Vagter ogsaa udsendte Patroller?

Sv. Bestandig, baade til højre og venstre, saa langt op og ned ved Strandbredden, som til de næstliggende Poste. Alt øvrigt Steer, som ved Lendposterne.

Sp. Men, man har i Frig øste det Tilfælde, at Fienden paa Landet assender en Officer med en Trompeter, og paa Vandet en Baad med en Officer, der til Zegn fører et hvigt Flag,

Etag; hvorledes bør man forholde sig mod saadanne?

Sv. Herom maae Skildvægterne være vel instruerede; saa der ikke bliver skudt paa deslige Folk, som i Grinde sendes fra Fiendens Maserer til Døres. Thi saadanne ansees som Venner. Skildvægten lader paa Landet Officeren med Trompeteren holde; saasnart der er skudt i Trompeten; ligesaa lader han Baaðen, i hvilken Officeren, der med det hvide Etag giver nogle Tegn; holde, og melber det til Underofficeren; der lader dette Forsalg mælde videre:

Sp. Er hellers intet videre herved at iagttage?

Sv. Det maae strengt beslaes Skildvægterne; ikke at inblade sig i nogen Samtale med saadanne Folk, som fra Fienden i Grinde ere sendte; thi de soge i Almindelighed at udfritte Skildvægterne.

An.

Andet Kapitel.

Om Avantgården; eller den såd kaldte Fortrop.

Sp. Hvad er en Avantgarde?

Sv. En Avantgarde er den Deel af Mandstaben som marscherer i Spidsen af en større Hob.

Sp. Hvad er dens Hovedhensigt?

Sv. Desje at passe paa, at Fienden ikke uventet kommer os ind paa Livet, saa de selgende Tropper ved et soudligt Angreb kunne have Tid, at stille sig i Orden og tage mod den.

Sp. I hvad Afstand bør en Underofficer, somme 12 til 16 Maab er kommandert til Avantgarde, holde sig foran?

Sv. Omrent 100 til 150 Skridt.

Sp.

Sp. Hvorsore i saa fort Afstand?

Sv. For, om man uventet sidder paa Fienden, da at kunne blive undersøttet og sikkert træffe sig tilbage.

Sp. Hvorledes inddeler en Underofficer sine Folk til Avantgarde, og i hvad Orden maae den marschere?

Sv. Han lader, for at erfare, hvad der foregaaer i Egnen, i en Afstand af 50 Skridt, to Mand gaae for sig, og i samme Afstand to til hver Side, hvilke derved dække den højre og venstre Flanke. Men ligger en Høj eller en Forhøjning af Jorden i en 100 Skridts Afstand, eller endnu noget længere borte; saa gaaer man over Højden, og ikke i Fordybningen, da man fra Højden kan se længere om sig.

Sp. Hvor mange Mand beholder Underofficeren hos sig?

Sv. De endnu overblevne 6 Mand, naar hans Avantgarde bestaaer af 12 Mand, og bestaaer den af 16 Mand, har han 10 hos sig.

Sp.

Sp. Hvad have de Folk, som man i Almindelighed kalber Blænkere, der gaae foran og ved Siden, at gjøre?

Sv. De maae bestandig see sig om, saa at Fienden ikke usynlig kan komme dem paa Livet, og maae, saasnart de opdager noget fiendligt, var det endog nok saa langt borte, strax melde saadant til Underofficeren af Avantgarden.

Sp. Hvad har da Underofficeren at tagtte?

Sv. Han skynder sig selv hen mod det Sted, hvor, efter Meldingen, Fienden har ladt sig se, for at forvisse sig, om Folkene have seet ret; finder han Sagen rigtig, saa lader han det melde til den paa ham følgende Officer. Det har i Krig ofte hendt, at man har anset et Gierde eller Skigierde for en Linie af Tropper, en Blok Hornqvæg og Faar, for en Hob Fiender og Rierrer eller Vognne for Kanoner. Man maae altsaa noje agte sig for, at man ikke seer Fejl og gør blind Allarm.

C

Sp.

Sp. Hvorledes passeret en Huulvej?

Sv. En af de forreste Blænker ligger sig langt somt igennem, og seer sig meget usje for, især dersom Huulvejen løber krum, som hin drer, at man ikke kan see langt for sig.

Sp. I hvad Afstand folger den anden den forste Blænker?

Sv. I en Afstand af 50 Stridt, dog maae han i denne Afstand bestandig mage det saa, at den forste ikke kommer ham ud af Sigte.

Sp. Hvorfor?

Sv. Paa det den anden, dersom den forste ved sin egen Usigtsighed uventet eller af en skult Fiende blev anfaldet, masakreret eller taget fangen, kan saae Liid, at komme tilbage og være ifstand til, at melde Forsaldet.

Sp. Hvorledes forholdes der videre?

Sv. Maar de forste intet Fiendtligt opdage, saa bliver endnu nogle Mænd estersendte. Men Underofficeren selv med sine øvrige Folk bliver saaledes paa denne Side af Huulvejen opmarscheret, til de forste, der passerede ham,

paa

paa den anden Side have set sig om, og givet deres Rapport, at der intet Myt er.

Sp. Hvorfor står dette?

Sv. Paa det Underofficeren kan være ifstand til at trække sig tilbage, dersom Fiender have skult sig i eller bag Huulvejen.

Sp. Hvorledes forholde de forste Blænker sig, naar de have passeret Huulvejen?

Sv. De soge, saasnart de have naaet Udgangen af Huulvejen, at vinde det højeste Sted i Nærheden, og see, om de ingensteds kunne opdage Fienden; hvorpaas den eene skynder sig tilbage og melder, hvad de have set.

Sp. Hvad har nu Underofficeren at giøre?

Sv. Han lader melde videre, hvad han bliver meldt, iler med sine Folk med raste Stride igennem, tager Post, hvor han kan se sig om, og forlader den ikke, förend han saae Order, igien at sætte sig i Marsch.

Sp. Hvorledes forholde Blænkerne, som dælle Eiderne, sig, ved at passere en Huulvej?

Sv. De maae soge, dersom det er muligt at komme frem, at omgaae Huulvejen og flattre

op paa Siderne, for at vinde Udgangen til Siderne og dække dem, som gaae i Desfileen. Har det ladt sig giøre, saa sege de, at faae Øje paa deres Kammerater, som have passeret Huulvejen, og blive med dem i lige Linie, passere sig, see sig om til højre og venstre, og sætte sig igien i Marsch, naar Underofficeren marscherer.

Sp. Hvorledes passeret en Broe?

Sv. Begge de forreste Blænkere, tilligemed dem, der ere til Bedækning ved Siderne, gaae over Broen, sege at vinde et højt Sted, for at see sig om, og blive staende der.

Sp. Men, dersom Vandet eller Fordybningen, over hvilken Broen er, til begge Sider kan passeret; hvad giøre da Sideblænkerne?

Sv. I dette Tilfælde maae de sege at arbejde sig igennem, især dersom Bredden paa den anden Side af Bækken er højere end paa denne Side og er begroet med Kær *) eller Krat, bag hvilket Fienden kan skule sig.

Sp. Hvorledes forholde sig de forreste Blænker, naar Landet er gennemskaaret af Diger,

høje

*) Kær, det samme som Bustværk.

høje Gierder eller Skigierder, og Vejene løbe meget frumme, hvorved man hindres, at se langt for sig?

Sv. Der, hvor Vejen frummer sig, maae een af dem liste sig frem om Bønjingen og see sig om, forend den anden folger, saa at Fienden ikke ubemerket kan sidde paa dem.

Sp. Hvad have Sideblænkerne i saadanne Egne at iagttagte?

Sv. En af hver paa begge Sider, maae først besuge Diget, passere det og see sig om, forend den anden folger, saa ikke begge paa engang blive tabte, dersom Fiender have skult sig bag ved samme.

Sp. Hvorledes forholde Sideblænkerne sig i et Land, som er igennemskaaret af høje Bierge?

Sv. De maae bestandig sege at vinde Bierhøje derne til begge Sider af Vejen.

Sp. Hvorledes forholder sig Underofficeren med sit Kommando paa en Vej, som flynger sig imellem Bierge og sædvanlig har Bønjinger?

Sv. Han deler sine Folk i to og to Mand, som i en Afstand af 50 til 60 Skridt folge hverandre.

Sp. Hvorfør stær dette?

Sv. I en snever Vej, som trummer sig imellem høje Field, kan let en resloveret Officer med nogle og 20 til 30 Mand skule sig bag en saadan Bejning, og med Sabelen i Haanden skytte ind paa Avantgardenes Spidse, drive en heel Kolonne tilbage og bringe den i Norden.

Sp. Hvorledes passerer Dæmninger igennem moradsige Egne, eller Veje igennem Marsklande *), som til begge Sider indsluttes af brede Grøster, som ere saa lange, at man ikke seer, hvor de endes?

Sv. Med samme Forsigtighed og Orden, som i foregaende Artikel ved at passere en Vej imellem høje Bierge. NB. to og to Mand.

Sp. Hvad have de første Blænfere at giøre, naar de i moradsige Egne næa Enden af
Dæm-

*) Marsklande, ere flade Landstrækninger, som, fordi de ligge saa lavt, mod Havet maae beskyttes ved svære Dæmninger; og ere disse Lande gien-nemstaarne med brede og dybe Grøster.

Dæmningen, eller stede paa en Korsvej i Marsklandene?

Sv. De maae postere sig forud til højre og til venstre, og see sig om.

Sp. Hvorledes forholder Underofficeren sig, naar han med sin Avantgarde har passeret Dæmningen eller Vejen i Marsklandene?

Sv. Han beholder sine Folk i samme Afdeling med to og to Mand, og sætter sig i Orden i en halv Cirkel i en 50 Skridts Afstand fra Dæmningen. I Marsklandene besætter han i samme Afstand Korsvejene eller alle Veje, som stede til de Veje, han har maattet tage, og lader da melde tilbage til Officeren, at han har fasset Post.

Sp. Hvorfør maae der anvendes saa stor Forsigtighed?

Sv. Dersom Gienden var underrettet om vores Anmarsch, og man ved at passere en saadan Egn ville til sidstesette al Forsigtighed, hvilken Ødelæggelse og Norden kunne ikke nogle faa Kanoner foraarsage, naar disse ved Enden af en Dæmning eller en Vej i Marsklandene bleve

skulte, og i det Øjeblik, naar Dæmningen eller Vejen var fyldt af en Mengde Mændester, — begyndte at skydes fra.

Sp. Paa hvad Maade passerer en Skov?

Sv. Den heele Avantgarde inddeltes i to og to Mand, som i 20, 30 vel ogsaa 50 Skridts Afstand holde sig fra hverandre, eftersom Skoven er tæt eller aaben, og paa denne Maade giennemstreffer den, som Jægeren ved en Klappejagt. Men de, som gaae yderst til begge Sider, maae holde sig noget tilbage, hvorved en halv Cirkel dannes, og Flankernes dæffles.

Sp. Med hvilken Forsigtighed passerer en Landby, en Herregård eller Avelsgaard?

Sv. De to første Blænker nærme sig, den ene efter den anden de første Huse.

Sp. Hvad havc de videre at giøre?

Sv. De blive i nogen Afstand staaende for de første Bygninger, raabe, at nogen skal komme ud, ved hvilke de da underrette sig om Fienden.

Sp.

Sp. Hvad giøre de, naar de ingen Esterretning erholde om Fienden?

Sv. De gaae med al muelig Forsigtighed igienem Byen, forespørge sig hos alle de Folk de mode, om de intet ved om Fienden, og søger at finde et Sted paa den anden Side af Byen, fra hvilket de kunne see sig om. Men skulle de ved en eller anden Indvaarer erfare noget Nyt om Fienden; saa bliver den ene Blænker staaende stille, medens den anden fører denne til Underofficeren, der lader ham transportere videre til Officeren, saa at Hovedansereren af Avantgarden kan efterspørge de usjere Omslændigheder.

Sp. Hvorledes forholde Sidepatrolierne sig herved?

Sv. Disse omgaae Landbyen, Herregården eller Avelsgaarden, og blive staaende ved Enden af Byen, til de see deres Kammerater komme ud af den, med hvilke de sætte sig i lige Linie og see sig om til alle Sider.

Sp. Blænkerne, der gaae foran og til Siderne, og som tiene til Sikkerhed for Avantgarden

E 5

93

og et heelt Korps, ja paa en Marsch til Sifferhed for en heel Armee; hvorsor skyde ikke disse strax, ligesom Skildvagterne paa en Fortpost, naar de i nogen Grasland opdage Fiender?

Sv. Naar Fienden uventet kommer hem ind paa Livet, maae de vel strax skyde, saa at Tropperne, der folge, blive underrettede at Fienden er i Nærheren, og kan have Tid at stille sig i Orden, for at tage mod den. Ellers maae de aldrig skyde strax, men bukke sig ned, saa at Fienden ikke skal opdage dem, hvorved een af dem hastig liser sig bort og forretter Meldingen. Underofficeren af Avantgarden kan ogsaa med sine Blænkerne gisre saadan Aftale: at, naar de opdage Fienden, og Egnen er af den Bestaffenhed, at Underofficeren kan see dem, — de med Geværet eller med Hatten give visse Sign, s. Ex. Blænkeren tager Hatten af, buffer sig og vinker een Gang med den, naar han seer enkelte Folk, og naar han opdager heele Hob, saa vinker han med den to vel og tre Gange. Thi Underofficeren af Avantgarden kan ikke vide, om Generalen, der fører Korps

Korpset eller Armeen, har i Sinde at anfalte Fienden, hvilken, vorsom der af Blænkerne langt fra blev stadt, i Tide ville blive vaer, at man var i Anmarsch mod ham.

Sp. Hvorledes bære Blænkerne Geværene ved saadan Lejligheder: thi har man bet paa Skulderen, saa blinker de langt fra og man er snart opdaget?

Sv. Man bærer Geværet saaledes, som Jægeren paa Jagt, under den venstre Arm, Labet nedester; ere Blænkernes Geværer forsynede med Bajonetter, saa tages disse af. De maae forholde sig, ligesom Jægeren paa Jagt, der søger Bildt. De Folk af Avantgarden, som Underofficeren har hos sig, bære deres Geværer ligeledes forstået. Blænkerne gjore vel i, for ikke let at blive opdagede, at, der som de have Fiedre paa Hatten eller Kasketten, at tage disse af og skille dem i Kommen.

Sp. Hvorledes forholde Blænkerne sig, naar de komme over Landfolk, eller disse møde dem?

Sv. De maae falde dem, som ere paa Marken til sig, obstrukte dem om Fienden og sende dem

dem til Underofficeren; ligeledes sendes ogsaa
de tilbage, som de maae.

Sp. Hvad gisr Underofficeren ved disse Folk?

Sv. Han underretter sig ved dem om Fienden,
og sender dem videre tilbage til Kommandoren
af Avantgarden.

Sp. Hvorledes forholde Blænkerne sig, naar de
opdage enkelte Fiender eller en fiendtlig Pa-
kroll?

Sv. En meldes det, eller giver Legnet; Under-
officeren gisr saa strax sine Tilberedelser, søger
med sine Folk til højre og venstre at skjule
sig, for at tage Patrullen fangen. Imidlertid
maae Underofficeren ikke glemme, at lade saa-
dant melde for den paafølgende Officer, saa
at denne kan rette sig derefter. Overhovedet
maae af Blænkerne og Underofficeren alt,
hvad der opdages, meldes fra den ene til
den anden, thi, naar man først opdager en-
kelte fiendtlige Blænker, kan ikke Muren være
langt fra.

Sp. Hvorledes forholde Blænkeren sig om Ma-
ten, og især naar det er meget mørkt?

Sv.

Sv. De forreste og de til Siberne maae ikke
gaae længere, end de ere i stand til, at se
eller høre Avantgarden. De maae øste staae
stille, legge sig paa Jordens og lytte, om de
ikke kanne opdage noget eller om de langt
borte ikke høre nogen Støj. Thi om Mat-
ten, især naar Fienden ikke er alt for langt
borte, kan man let falde i Baghold, og forend
man veed deraf, være i Fiendens Hænder.

Sp. Hvad have Blænkerne at gisre, naar de
troe, at have opdaget Folk eller hort Støj?

Sv. En lyster sig strax tilbage og meldes det,
medens den anden legger sig paa Jordens og
prover, om han er i stand til at komme efter,
hvad det er.

Sp. Hvorledes forholder Underofficeren sig?

Sv. Han lader det melde videre, som er meldt
ham; men tager strax to af sine meest behier-
ede Folk til sig, sniger sig det Sted, hvot
der blev merket noget, saa nærlig, som muligt,
og undersøger det meget nøje.

Sp. Hvad seer, dersom de opdage, at enkelte
Folk til Hest eller til Gods nærme sig?

Sv.

Sv. Blænkerne, saavel som Underofficeren med sine Folk, lægge sig stille ned til begge Sider af Bejen, og søge at giøre disse Folk til Fanger; dog maae saadant funne skee uden Allarm. Thi bliver der skudt, saa er Fienden underrettet om vores Ankomst, og da har man dobbelt Marsch at være paapasselig, især dersom det er meget mørkt, saa at man ikke falder i noget Baghold.

Sp. Men, dersom man om Matten uformodentlig stoder paa Fienden, hvorledes forholder man sig da?

Sv. Man gaaer ham strax modig og resolveret paa Livet og skyder paa ham. Men skulle Fienden saa uventet være kommen en Blænker ind paa Livet, at han intet Brug kunne giøre af sit Gevir; saa maae han drages med ham og derved skrige: Fienden er der! saa at Ansoreren ved denne Allarm bliver underrettet, at Fienden er i Nærheden.

Sp. Men, naar Fienden, der i Unmarsch eller som man stoder paa, i Tide af Blænkerne bliver opdaget, hvad har da Underofficeren at giøre?

Sv.

Sv. Han lader det melde og søger i en Hast til Siden af Bejen at vinde et Sted, hvor han med sine Folk i en Stilling med et Knæ paa Jorden sætter sig, for at beskyde Fienden uventet, hvorved denne vist vil studse, og de følgende Tropper vinde Tid, at tage de fornodne Forholdsregler, naar f. Ex. i en Hast disse Gienstande, ere at finde: bag Træer, i en Grøft, bag et Gierde, Dige, Krat, eller en Jordvold.

Sp. Er Folkene ved saadanne Lejligheder ryge Tobak, naar de ikke have Laag paa Piben?

Sv. Nej, ingenlunde. Thi en rygende Tobaks-pibe uden Laag kan langt fra sees; og naar der om Matten ryges Tobak og det ikke blæser, saa lugtes det i nogen Afstand. En listig Fiende giver i Kejen usje Agt paa saadant.

Tre

Tredie Kapitel.**Om Sidepatrollerne.**

Sp. Hvad er en Sidepatroll?

Sv. En Sidepatroll er et Antal Mandstab, som i en vis Afstand til Siderne folger og bæller en større Deel Tropper; saa at Fienden ikke uventet og uden at blive opdaget kan nærme sig deres Flanker.

Sp. I hvilken Afstand maae en Underofficer marschere, der med 12 til 16 Mand er kommanderet at føre en Sidepatroll?

Sv. Det mindste i en 150 Skridts Afstand. Kan han see langt om sig; saa kan han holde sig 200 Skridt, vel ogsaa længere fra.

Sp

Sp. Hvorfor saa langt fra?

Sv. Naar en Sidepatroll ikke marscherer i en tilbarlig Afstand, saa kan den ikke hielpe meget, til at opdage Fienden; som er saa meget nsdvendigere; da et Angreb paa Flanken er af de farligste paa Tropper, der ere paa Marschen.

Sp. Hvorledes inddeler Underofficeren sine Folk, og i hvad Orden marscherer han?

Sv. Er en Underofficer kommanderet med 12 til 16 Mand, at dække den højre Side eller Flanke; saa beholder han 6 til 10 Mand hos sig, som inddeltes i to og to og i ulige Afstand fra hverandre med venstre om blive ved Siden af Avantgarden; men der maae sees paa, at de ikke komme hverandre af Sigte. En Gefriider med 5 Mand bliver i en Afstand af 50 til 60 Skridt sendt ud til højre; som tjenner til at dække hans højre Flanke.

Sp. Hvad have disse Blenker at sagttage?

Sv. De maae bestandig see sig om, især til Siden paa højre Haand; de maae soge; ligesom

D

som

sont Blænkerne af Avantgarden, at marscherer paa de højeste Steder, ligeledes gennemstreife og gennemsgå alle skulde Steder, i eller bag hvilke man troer, at Mennesker kunne skulde sig. I Henseende til Landsbyer, Avelsgaarde, Huulveje, Groer, Kratte og Glove forholde de sig, som Blænkerne af Avantgarden. Paa samme Maade forholde de sig ogsaa mod alle Landfolk, som møde dem; overhovedet maae de melde alt, hvad de opdage, videre.

Sp. Hvordan forholder sig en Underofficer med Sidepatrullen, naar han skal dække den venstre Flanke?

Sv. Har en Underofficer den venstre Sidepatrull saa kan han ogsaa formode Fienden paa sin venstre Side. I dette Tilfælde marscherer han med højre om, og gør saadanne Anstalter til sin Sikkerhed til venstre, som forhenvært er sagt for den højre Flanke.

Sp. Hvordan forholde Patrullen sig, naar de paa deres Marsch støde paa uigennemtrængelige Glove, Moradser, Myrer, Jordrister eller saadanne Gienstande som ikke kan passeres?

Sv.

Sv. De maae ikke lade saadant være intetlig sig og den Deel, fra hvilken de ere udsendt for at dække Sidén; men gaae det saa nærmest muligt, thi ellers staae de Fare for, at blive affaaren. Dog maae der med nogle Mand gjøres Forsøg om det ikke skulle være muligt, ved Glove, Moradser og Myrer, at komme igjennem; man maae ikke bryde sig om Landfolks Snak, thi almindelig kiende de ikke deres eget Land saa noje; da de ikke besøge at lade de stemmeste Beje; og vide som øfteste Kun Landevejene og de gangbareste Godstier.

Sp. Hvad har man at gjøre, naar man finder Fienden, det være sig, at man enten træffer ham skult eller at han nærmer sig een af vores Flanker?

Sv. Man maae strax skyde.

Sp. Hvorfor?

Sv. Saa at Unsøren i Tide bliver underrettet at han staaer Fare, at blive angrebet i Flanken.

Sp. Hvordan forholder Underofficeren sig?

D 2

Sv.

Sv. Han maae i denne Tidnesse, ligesom ved Abantgarden soze, at vinde et højt eller stukt Sted, fra hvilket han kan tagtage Fienden; og naar den kommer ham for nær, være i stand til, at forsvare sig.

Sp. Hvorlænge maae han soze at forsvare sin Post?

Sv. Indtil han maae vige Overmagten.

Sp. Hvorledes trækker en Sidepatroll sig tilbage, naar den bliver usdt hertil?

Sv. Den maae ikke trække sig lige tilbage paa den Deel, som den vækker; men den maae trække sig i to Dele tilbage, til højre og venstre fra hverandre.

Sp. Hvorfor maae en Sidepatroll ikke trække sig lige tilbage?

Sv. For ikke at hindre den Deel, der er bag den, ved dens Ild at dække sig; ogsaa vilde, naar den Deel træk sig lige tilbage for den anden, begge derved komme i Uorden.

Sp. Men sæt, en Hob fiendtlige Ryttere syrtedes uventet ind paa en Sidepatroll af Godfolk. Hvorledes forholder denne sig da?

Sv.

Sv. Folkene maae i en Hasi trække sig til sammen i en Kreds, sætte sig med det ene Knæ paa Jorden, og lægge sig saa højt i Ansigt, at Mundningen af Rislen, dersom det er en Gæger, eller Spidsen af Hajonetten, dersom det er en Infanterist, er rettet paa Næsen af Hesten. I denne Stilling kunne de relig, naar de ses sig omringet af fiendtligt Rytterie, — vente dem. Maaske gør en saadan resolueret Stilling, hvor Rytterne ikke saa let, som naar Soldaten staer, — kan anbringe sit Hug, — Fienden studsig. Men skulle denne modig fuldsøze sit Angreb, saa er det vist, at, naar i det Hjeblik, da Rytteriet er kommen for Mundningen af Rislerne eller Spidsen af Hajonetterne, og der skydes, — man da dyrt nog selger sit Liv.

Sp. Hvorledes forholder sig en Sidepatroll ved Nattetiid?

Sv. Den maae ved Nattetiid ikke gaae længere fra den store Hob, end den bestandig kan merke denne, saa de ikke forvirre sig. Men, de maae øste staæ sille og lytte, saa

D 3

de

de ikke falde i noget Baghold, og alt, hvad de opdage, maae de melde.

Sp. Hvorpel des forholder sig en Sidepatroll, naar den om Ratten uventet sidder paa Fienden?

Sv. Den maae strax syde, og hellere med Bajonetten eller Sabelen i Haanden anfalde Fienden end trælle sig tilbage; saa at den store Høj kan faae Tid at marschere op, og giøre sig færdig til at tage mod den.

Sp. Hvorpel des forholder man sig, naar man om Ratten opdager enkelte Fiender?

Sv. Man maae sege at lide sig paa dem, og tage dem fangen.

Sp. Er der hellers intet videre at merke som Tjenesten ved en Sidepatroll?

Sv. Den maae bestandig forrettes i muligste Stilhed; og paa det enhver kan passe paa det, han har at forrette, tillades det ingen at snakke med sin Kammerat. Om Ratten maae her strengt holdes over, at der ikke slæges Ild eller ryges Tobak; og at alt sidder fast til Kroppen paa Soldaten, at intet flører.

Tier-

Tierde Kapitel.

Om Patrollerne.

Sp. I det første og tredie Kapitel er der blyens handlet om de Patroller, som tiene til Sifferhed for en Post og et Detaschement eller Korps paa en Marsch. Men i dette Kapitel handles om de Slags Patroller, som ofte maae gaae langt fra den store Hob, og ere sig selv overladte, og til disse Udsærelse udfordres Duelighed, Snedighed,* og Mod. — Til hvad Hensigt tiene disse?

Sv. Disse Patroller tiene deels til at indhente Esterretning om Fienden, deels til at udspeide visse Egne.

Sp. Bliver en saadan Patroll altid lige stærk udsendt?

Sv. Nej. Der bliver til denne Forødenhed efter Omstændighederne, udsendte stærke, vel ogsaa smaa Kommandoer.

* Det samme som Snildhed.

Sp. Hvorfor udsendes saaae Patroller, da disse staae større Fare for, af Fienden at blive slagne eller tagen fangen, end de stærkere?

Sv. En stærk Patroll kan vel giøre større Modstand end een der bestaaer af saa Mand; men den mindre har den Fordeel for den stærkere, naar den kiender Landet, at den snarere og uden Støjen kan snige sig frem. Jeg troer at een, i denne Dienste kyndig Underofficer, som med et lidet Antal suedige Bønder, der noje kiende Landet og vidste at omgaaes med Skydegeværer, i denne Deel af Krigen givbe større Nutte end et stærkt Kommando regulære Soldater, der ikke vare kiende i Egnen.

Sp. Hvorledes bestemmes en saadan Patrolls Forhold?

Sv. Ved de Ordre, som gives den; da en saadan Patrolls Hensigt er forskelligt.

Sp. Hvorledes bliver en Patroll afdeelt, ider bestaaer af en Underofficer og 12 til 16 Mand?

Sv. Den afdeles, som en Avantgarde, Kun med nogen Forskiel.

Sp.

Sp. I hvad Afstand marcherer Blænkerne foran og til Siderne?

Sv. Imellemt 200 til 300 Stridt.

Sp. Hvad have Blænkerne at jagttaage?

Sv. De maae bestandig se sig om, og gien nemtsege alle mistenkelige Steder, hvorpaa alletider een forstaaer igennem forend den anden folger. Ved at passere Landsbyer, Herregårde, Avelsgårde, Slove, Kratte, Brver og Huulveje maae de samme Forhåttighedsregler anvendes, som ved Avantgarden ere blevet anbefaalede. De samme Regler maae ogsaa jagttaages, naar de maae Landfolk. Men herved er endnu at betænke, at en Undervofficer, der bliver anberret en saadan Patroll, er sig selv overladt, at han er langt fra den store Hob og folkelig ikke kan haabe at saae nogen Hielp, som ved en Avantgarde eller en Sidepatroll kan ventes; og endelig at han ved sin Tilbagekomst er forbunden, at afslægge sin Kommander rigtig Melding af alt det, der er paalagt ham, — hvad han har seet og erfaret.

D S

Sp.

Sp. Naar en Underofficer bliver sendt paa Patroll og ham er paalagt, at støtte Estere retning om Fienden, hvad har han da at paasee, og hvorum maae han hos Landfolkene erkendige sig?

Sv. Han maae giøre følgende Spørgsmål;

s. Ex.

- 1) Hvad Næt er der hos Fienden?
- 2) I hvad Egn staer hans Lejre; eller hvor Kantznerer han, og hvor staer hans Korporer?
- 3) Hvor stærk er Fienden?
- 4) Bestaaer Fienden af Godfolk eller Rytterie, og hvorledes ere de klædte?
- 5) Er det Husarer, Jægere eller regulære Tropper eller er der noget af hvert?
- 6) Har Fienden Artillerie med sig?
- 7) Hvad hedder den fiendtlige General, der kommanderer i denne Egn?
- 8) Hvad falder Kommanderen af Korpserne sig?
- 9) Gager der øste Patroller ud fra Fienden?

10)

10) Hvor sørke ere i Almindelighed Pa-
trollerne?

11) Naar, og hvor ofte passere disse Stedet
eller Egnen?

12) Naar I passerer Pisketterne og Korpo-
serne, blive I da meget noje udspurgt; ere
Pissterne muntre, eller ligge de ofte ved Ihen
og sove?

13) Ere alle Veje og Stier saaledes besatte,
at intet kan komme igennem forbi Skildvag-
terne?

14) Naar Patrollerne komme i eders Egn,
pleje de da at komme ind til eder og tælles?

15) Bliver der noje holdt paa Krigstugt
og Orden hos Fienden eller tor Folkene tage,
hvad de vil, og løbe de øste fra Lejren for
at marodere og plyndre?

Sp. Hvorledes maae Patrollerne forholde sig,
naar fornemmelige Rejsende maae hem?

Sv. De maae ligesaa noje udforske disse, som
enhver anden Indbygger, hvor de komme fra
og hvad de have seet. Skal disse reise den
samme Vej, som Patrollerne maae gaae, saa
maae

maae man sige dem, at de holde sig tilbage; for at Fienden ved dem ikke skal faae Esterretning, at Patrullen har modt dem paa Vejen.

Man siger dem høflig, at det for Dienestens Skyld ikke gaaer an, at lade dem passere; og i øvrigt indlader man sig ikke med dem i nogen Ordstrid. Beraabe de sig paa deres Passe, der ere unyttige og med Magt vil frem, saa truer man med at skyde dem paa Vandet. Men er Patrullen nødsaget at tage samme Vej tilbage, saa nsver man sagdanne Rejsende, at holde stille paa Stedet, eller at tage ind i Nætheden i en Landsbye eller et Huis; og lader dem ved to Mand af Patrullen vel bevogte, til man kommer tilbage.

Sp. Hvorledes forholderes, naar en Patroll møder en fiendtlig Officer med en Trompete?

Sv. Når man opdager ham, uden selv at bli ve opdaget, saa skuler man sig og lader ham passere; men gaaer ikke dette an, saa spørger man ham, hvor han kommer fra, til hvem han vil, og giver ham to Mand til Bedækning med, der ledsage ham til vore Forposter.

Men

Men man maae være siller paa, at de Folk, som gives en saadan Officer eller Trompete til Bedækning (thi mangen Gang sendes ogsaa en Trompete alene) ere troe og ikke indlade sig med dem i nogen Samtale; thi man har haft Exempel paa, at Bedækningen ved en saadan Lejlighed er blevet forlebet til Desertion.

Sp. Hvorledes forholderes, naar en Patroll møder nogen paa sin Vej, som har en meget vigtig Esterretning om Fienden?

Sv. Saadanne Folk maae strax paa Stedet under Bedækning af to Mand transportereres tilbage til Kommandoren.

Sp. Når man møder Landsfolk der give os den Esterretning, at Fienden har besat det Sted, de hevde, hvorledes søger man at erfare om det er sandt?

Sv. Man maae soge at erfare Sandheden ved Trudsler, f. Ex. at man vil beholde dem hos sig og see til, om deres Udsagn er sandsyndigt, og i modsat tilfælde ville man føre dem til

tilbage; hvor de skulle blive straffede for deres Logn.

Sp. Hvorfor give Landsfolk ved slige tilfælde gjerne falske Esterretninger?

Sv. Fordi de befrygter af saadanne Partier at blive plyndrede og mishåndlede. Det er derfor meget nødvendigt bestandig at holde god Mandstugt.

Sp. Hvad gør Underofficeren, for ikke at bringe en falsk Rapport, naar Folkene uagtet alle Trudslør vedblive deres Udsagn, at Fienden har besat Stedet?

Sv. Han tager en skult Post i den Egn, hvor Fienden skal være og lader nogle Mand under Ledsgelse af den, der har givet denne Esterretning; snige sig ved Sted saa nær, som muligt, saa at han faaer tilforladelig Undersættning om Sandheden deraf.

Sp. Kan Patrollerne tage ind i Landsbyer, Abelsgårde, Moller, eller Værtshuse, som de passer paa Vejen?

Sv. Nej, ingenlunde. De ville strax blive forrådte til Fienden og tagen fanger.

Sp.

Sp. Men er det ikke bedre, at en Patroll skyer Landsbyer og Daaninger, og hellere lader dem ligge tilfæde?

Sv. Jo, thi den voer ikke saa let at blive røbet af Indbyggerne.

Sp. Kan man alletider skye dem?

Sv. Nej, ofte hindres man af Bække, Floder, Gærd og uigienemtrængelige Moradser og Myrer.

Sp. Hvorledes maae da egentlig en Patroll tage sin Vej, for sikret at naae sin Hensigt og ikke blive fangen?

Sv. Den maae såge, at liste sig over de højeste og skuldeste Egne langs ved Vejen, og herfra passe paa alle Veje; da man paa denne Maade, om man stodte paa Fienden, lettere kunne skule sig, iagttage Fienden og trække sig tilbage. F. Ex. i Hele Kongeriget Danmark er det næsten umuligt, at en Patroll kan blive fangen; naar den anvender den tilbarlige Forsigtighed; da den kan snige sig fra Dige til Dige.

Sp.

Sp. Hvorledes forholder man sig, naar man i nogen Afstand opdager et fiendtligt Partie, som man troer at være voren, og man vist veed, intet andet folger efter det?

Sv. Man søger; saasnart man langt fra opdager det, og har udforsket Vejen det tager, at snige sig bag Højder eller igennem skulte Egne og komme det i Ryggen, afflære og tage det fangen.

Sp. Hvad vinder man ved at afflære Fienden en lidet Patroll?

Sv. Døre Folk saae Mod, og Fienden gør man usikker og frygtsoni. Underofficeren ansbefaler sig derved til Besordring eller anden Besinning.

Sp. Naar nu en Patroll er udsendt, for at indhente Esterretning om Fienden; hvilke Midler har man da for at erholde sikker Esterretning om den?

Sv. Man maas soge, selv at se eller ved Landets Indbyggere at erfare det, som er nødvendigt at vide.

Sp.

Sp. Hvorledes forholder en Underofficer sig herved?

Sv. Han søger at skule sig med sine Folk i Egnen af en Landsby, Herregård, Auegaard eller Melle, og lader nogle Mand, som i nogen Afstand følge hverandre, snige sig hen mod Stedet, for med Dished at erfare, om ikke Fienden staar i Nærheden; ere de herom forvissede, gaae de dristig til den første den bedste Maaning og forlange, at nogen skal komme ud, hvilken de da udfritter. Underofficeren, der i nogen Afstand folger disse udsendte Folk, nærmer sig selv Huset, og spørger Beboeren tilbørlig efter alt, hvad han ønsker at vide.

Sp. Hvorledes bør man sig ad ved saadanne Lejligheder, for Indbyggerne, at skule ha Styrke og føre dem bag Lyset?

Sv. Man kan forestille sig og ganske fortrolig sige: at nogle hundrede Mand fraa ankomme for at tage Quartier i denne Egn. Underofficeren kan ogsaa, naar Egnen er usikker, høstig sige Beboeren, at General M. M. som var i Nærheden, forlangte at tale med ham, og

C

saa

saa føre ham med sig til et skult Sted; hvor han uhindret kan tale med ham, men i dette Tilfælde maae han tage ham saa langt et Stykke med sig tilbage, at, naar han har opdaget Listen, han ikke kan forraade ham.

Sp. Men, dersom Egnen er besat af Fienden, hvad skeer da?

Sv. Saasnart man har opdaget fiendtlige Pøsier, maae man liste sig hemmelig, men dog langsomt bort; i skulte Egne ofte giore Holc og see sig om, for at see om Fienden kommer efter; thi man maae ikke troe sig sikker.

Sp. Hvorledes forholdes, naar en Underofficer med saa saa Folk, sidder paa en fiendtlig Kolonne?

Sv. Ved et saadant Tilfælde er Hovedsagen, at han ikke kontiner af sin Bathing, skynder sig hastig tilbage og kommer med en Melding, som sædvanlig lyder som: f. Ex. n. Han har her eller der ikke seet andet end Himmel og Folk etc. I saadant Tilfælde maae han med sine Folk holde sig saa skult som muligt, og anvende det ydersie; sivv at udspejde, hvad

W

Bei Fienden tager, og om det er et stærke Detachement eller et heelt Korps, som alt, naar man kun har Mod, let lader sig opdage fra en Høj, hvor man legger sig ned, eller fra en Skovkant, som ligge højt. Men han maae i Øjeblikket, naar han med egne Øjne har seet det Sande, sende en sikker Mand tilbage, ved hvilken han lader melde det, som han langt fra har opdaget. Hvad han siden end mere opdager, lader han ved en anden vel ogsaa ved en tredie Mand melde; og naar han da tror at Fienden kommer han for nærlæg, trækker han sig saa skult som mulig tilbage; dog saa, at han ikke taber Fienden af Sigte.

Sp. Hvorledes forholder man sig ved en saadan Lejlighed, naar man kommer i Nærheden af den Post, fra hvilken man er udgaet?

Sv. Er det en biergig Eng, igennemlaaeken med Diger, Skove, Krat, Moradser eller Myrer, og en Patroll, som sidder paa en fiendtlig Magt, er kommet saa langt lykkelig tilbage, og har troe og klogt udført sin Ærinde, kan han satte fast God, skyde paa den an-

rykkende Fiende, og da først, naar han endnu længere maae vige Overmagten, under en vedholdende Ild trække sig tilbage.

Men seer man at der fra vor Side kommer Understøttelse; saa maae man søge at holde sig. Thi Fienden der uventet finder Modstand, og som først maae recognoscere vor Styrke, trænger ikke saa rastt paa, men studser, da han maakee befrygter et Baghold.

Sp. Hvorledes forholder en Patroll sig; der bliver udsendt for at see, om Fienden endnu har sin Stilling?

Sv. Man sniger sig Fienden saa nær som muligt, seer til, om dens Skildvagter endnu staae paa sine Postier; og trækker sig da, naar man har seet, hvad man havde Order at skulle see, saa hastig som muligt tilbage, for at afslægge Rapport derom.

Sp. Hvorledes forholders, naar en Patroll udsendes, for at opsege, hvor Fienden staaer, som baade kan see, naar han er i Marsch mod os, saa og, naar han trækker sig tilbage?

Sv.

Sv. Man maae saa skult som mulig liste sig langs ved Vejen, paa hvilken man ventet ham, ved Enhver, som møder os, underrette sig om Fienden og ikke komme tilbage, forend man har faaet sikker Esterretning om ham, eller gjort en Gangen.

Sp. Hvorledes forholders, naar man om Mitten udsendes for at opsege Fienden?

Sv. Ved Mattediud maae man være meget paa-passelig, at man ikke falder i Baghold. Man maae i den sørste Tilstienhed liste sig saa langt frem, til man har opdaget den fiendtlige Bagtild; og saasnart man har gjort denne Opdagelse maae man søge at finde Skildvakterne, lade sig anraabe af dem, og i sørste Hasi liste sig tilbage igien.

Sp. Hvad maae man paa en saadan Patroll mere tage sig til, for at fage nærmere Esterretning om Fienden?

Sv. Man maae søge at bemægtige sig En der boer i Egnen, og tage en saadan med sig, da deslige Folk der boer i den Egn, hvor Fienden staaer, i Henseende til Egnen eller til

E 3

E

Fiendens Stilling kan være en Ansøger til stor Mytte. S. Ex. saadanne Folk kunne tine til Bevisere.

Sv. Hvorledes forholder man sig naar en fiendtlig Patroll bliver os vær og trækker sig hurtig tilbage?

Sv. Man maae med al mulig Værsomhed folge en saadan fiendtlig Patroll, da den maaesse kan være udsendt for at løkke een af vores Patroller i Baghold. Man kan sikkert slutte, at naar enkelte Fiender dristig nærme sig os og hastigt trække sig tilbage, at der skifter noget under.

Sv. Men naar man ved Mattetid sidder paa en fiendtlig Patroll, hvorledes forholder man sig da?

Sv. Man maae om Matten i al Stilhed og med muligste Forsigtighed og Opmærksomhed lisse sig langs ved Vejen, og ofte staae stille, for at lytte om man ikke kan høre noget; saa er det nesten umuligt, uventet at støde paa Fienden; og bliver man en fiendtlig Patroll vær, saa søger man at skule sig ved Siderne af Vejen, lader den passere, for at se, hvor

stærk

stærk den er og om man ogsaa er hen bort. Besigaer Patryllen af nogle saa Mand, saa gaaer man efter den; og da man kommer den i Ryggen, som den ikke menter, saa lader den os nærme sig, og man kan uden at løsne et Skud, giore den til Fanger. Men seer man at det er en stærk fiendtlig Hob, og man endda merker, at endnu flere Tropper følge efter, saa maae man føge saa hastig som muligt, og skulle det end ske ved en Omvej, at snige sig forbi Fienden og forekomme ham. Er dette lykkedes, saa søger man at vinde en skult Post og skyder røst lige paa ham, uden først at raabe ham an, hvorved han visselig studser. Thi en saadan fiendtlig Hob kan være paa Marschen for at oversalte en Deel af vojt Partie.

Sv. Men, hvorledes forholder man sig, naar man med saa lidt en Patroll af Godfolk, sidder paa Rytterie, kan ikke komme det ud af Vejen og over at blive indhentet af det?

Sv. Maar Underofficeren er en brav Mand og ikke kommer ud af sin Tæning, saa forholder han sig i dette Tilfælde, som ved Sidepatrol-

lerne er afhandlet. Men, da en Patroll ofte gaar saa langt fra en Armee at den ikke kan tænke paa Hjelp, saa er det farligt for den Armee, til hvilken den saadan Patroll hører, da den skal indhænde Esterretning om Fienden, om den albeles blev fangen, den maae da hellere splitte sig i to og to Mand og løbe bort, saa dog en eller anden kan komme hersa og bringe Kommandøren Esterretning om Forsaldet.

Sp. Er der endnu ikke noget Hjelphemiddel tilovers, for at redde sig udaf Rytteriets Hænder?

Sv. Dersom man kan røkke et Huis eller en Kirke, saa kaster man sig deri, stenger Døren saa gesvint som muligt, og skyder udaf vinduerne. Maaske frygter det fiendtlige Partie, at Skydningen kunne foraarsage, at der kom Hjelp fra vor Side, og trækker sig igien bort. Alt dette kan og bør ikke hende, naar en Patroll af Godfolk har anvendt al Forsigtighed paa Marschen. Thi en Patroll af Godfolk bliver aldrig udsendt i et ganske fladt Land; og i et glemmehaft Land er der

al-

altid Middel tilovers, at komme af Vejen for Rytterie, naar Patrollen ikke marscherer med Esterladenhed. Og er den selv Skyld i, at den bliver fangen, fortinnes Misforeren, naar han igien ubyttet, at blive haardt straffet.

Sp. Men, da en brugbar Underofficer vel ogsaa kan blive udsendt paa Patroll, for at udspeide en ukendt Egn; saa spørger jeg, hvad har han ved saadan Lejlighed at legge Marke til?

Sv. Han maae

- 1) bestandig see sig om til højre og venstre af Landevejen, hvilke Gienstande man seer nær ved og langt borte.
- 2) Hvor Vejene ere jevne, bakkede, hvor disse ere bratte og hvor brede de ere.
- 3) Hvor der er Haulveje, hvor mange Skridt disse have i Bredde og Længde.
- 4) Om Egnen er jvn, eller om den er bebygget eller er øde; om, og hvor, gode Godstier i Nærheden af Landevejen løbe over Biergene, Myrer og Moradser.
- 5) Om saadanne i Nærheden ikke ere at omgaae.

- 6) Hvor langt man har at gaae igennem Skov; om denne er tæt eller aaben.
- 7) Hvorledes Steder og Landsbyer ligge; om de ligge paa Bierge, Bakker, nede ved en Høj eller i en Dal.
- 8) Om nogen Kirke omgiven med Muur er i den.
- 9) Om nogen Gaard eller Abelsgaard er i, eller ved den.
- 10) Om Kirken eller Gaarden ligger højere end Stedet eller Landsbyen.
- 11) Om Floder og Bække ere dybe, og hvor brede de omrent ere; om de have høje Bredder.
- 12) Paa hvad Side Bredden er højest.
- 13) Om Bredden er begroet med Krat, og om der langs ved den staar Træer.
- 14) Om Bredden og Grunden af Floden eller Bækken er fast eller moradfig.
- 15) Om der til begge Sider ligge moradsige Enge.
- 16) Om Floden eller Bækken ved Regnvejr stier let.
- 17) Hvor og hvormange Broer der ere i Mærheden; om disse ere byggede af Træ eller

eller Steen; hvor brede og lange de ere; om der i Mærheden ligger Klopper over Vandet, eller om der ikke i Mærheden ere Badsieder, for at kunne passere over.

18) Om der i Egnen er store Moradser og Myrer; om Veje eller Dæmninger gaae derigennem; om de til alle Tider kan passeres; eller ved Regnvejr ikke ere at passere.

Sp. Kan man ved saadanne Lejligheder stole paa Landfolkenes Udsagn?

Sv. Nej, ikke altid.

Sp. Men, hvorledes kan man da hielpe sig?

Sv. Tillader Tiden og Omstændighederne det, maae man selv noje undersøge alt; og hvor man af Mangel paa Liid ikke selv kan komme hen, der maae Underofficeren søge at faae nogle Folk af Egnen, og tage disse med sig, ved hvilke Hovedansøreren nok faaer det nære mere at vide.

Femte Kapitel.

Om Overfaldene.

Sp. Hvad er et Overfald?

Sv. Saa uventet ved List eller Forræderie, at anfalde Fienden, der i sin Lienestie er efterladen, at han ikke er i stand til, at komme i Gevær og tilbørlig forsvare sig.

Sp. Hvilken Tid vælger man, til at foretage et Overfald i?

Sv. Midnatstid, eller kort før Dagens Abbrud.

Sp. Hvorfor vælges fortrinlig denne Tid?

Sv. I en mørk Nat bliver Mennesket, naar en Fare truer ham, føer betagen af Skrek; især dersom han ligger i dyb Sovn og pludselig vægnes. Den største Deel Mennesker tenker red saadanne Uheld føer paa Flugten, for at redde sit Liv, end paa at forsvare sig; og ved en saadan Lejlighed kan saa Folk tringe en stor

før Hob. Dog maae ikke Menneskeligheden settes til Side, og ingen der har nedlagt sine Vaaben og beder om Pardon, maae um bringes.

Sp. Foretager man aldrig Overfald om Dagen?

Sv. Jo, naar man sikker ved at Fienden er efterladen i Lienestien, at han stoler paa den lyse Dag og tillader, at Officerene ride omkring, og Soldaterne tør marodere.

Sp. Hvad Slags Vaaben betiener man sig af ved saadanne Lejligheder?

Sv. Kun af Stik- og Hug-Værge; thi Slud giøre Allarm, man kan derved for tidlig blive opdaget, og Fienden kan fåe Hjelp. Gode Sidegevære, Skovsper eller Haandbiler ere ved et Overfald de sande Vaaben.

Sp. Hvorledes forholder man sig i Henseende til Kledningen?

Sv. Alt det, der ved Matketid lyser for meget, maae man lægge af eller bytte om.

Sp. Men, hvorpaa kan man da fiende hver andre?

Sv. Man har imellem sig et vist Ord eller Tal, hvorved man i Haandmængé giver sig tilkende. Man antaaber enhver; og den, der ikke giver dette Feldtraab eller Svar; — er Fiende; eller staar Fare at blive anset dorför.

Sp. Hvorledes nærmier man sig Fienden?

Sv. Man sniger sig sagte Skildvagterne saa nært som muligt. Merker man, at disse gaae rolig op og ned, frem og tilbage; saa nærmier man sig dem, naar de vende os Ryggen, krybende paa Hænder og Fodder; og naar de gaae frem efter, lægger man sig stille ned. Saaledes kryber man saalænge, til man er dem saa nært, at man er i stand til, gesvint at springe op, og fatte dem i Struben; holder fast og bemægtiger sig deres Vaaben; saa de ikke kan skyde eller gjøre nogen Allarm; hvor ved man da figer dem, at give de nogen Lyd fra sig, staae de Fare, at blive nedstødte. Til at bemestre sig Skildvagterne tages to behjertede Folk, som kun maae være forsynede med Sidegeværer, hvilke de bære skulde.

Sp.

Sp. Maar man har Skildvagterne i sin Magt eller har dræbt dem, hvad gjør man da videre?

Sv. Partiets Ansoret, der i nogen Frastand ganske allene har fulgt de foregaende, som paa en eller anden Maade have bemægtiget sig Skildvagterne; skynder sig nu tilbage, raaber sit Partie her i en Aftstand af 100 til 150 Skridt har fulgt ham, sagte til, at de komme, og rykker med række Skridt frem paa den fiendtlige Post; dog uden at gjøre den mindste Støj; hvor maaskee Folkene ganske rolig sidde om deres Wagtilb eller maaskee endog ligge og sove; — omringer dem, tager dem fangen og dræber dem, der sætte sig til Modværge. Men er Bagten, som man vil anfalde i et Huus, som ved Kantoneringer om Vinteren kan være tilfældet; saa skynder man sig til Bagtsuen, saasnart man er Mester af Skildvagterne; bemægtiger man sig Gewærerne, som sædvanlig ere hensatte mod Bagthuset, trænger sig ind og gjør Bagten til Fanger.

Sp. Men, hvad gjør man, dersom de fiendtlige Skildvagter ere opmærksomme?

Sp.

Sv. De som ere udsendte for at bemestre sig Skildvagterne kan, naar de blive anraabte, give sig ud for Desertorer. Er Skildvagten lettroende, og lader disse formeente Desertorer rolig nærme sig; saa satte disse dem i Struben og sæge uden Allarm at bewægtige sig dem.

Sp. Men, hvorledes forholdes, dersom de fiendtlige Skildvagter ere agtpaagivende og skyde?

Sv. I dette tilfælde retter man sig efter den erholdte Order. Skal et fiendtligt Picket med Magt opheves, og et andet Partie maastee er blevet udsendt, for at gaae Fienden i Ryggen og affsiere ham Tilbagemarschen; saa rykker man raskt efter den fiendtlige Skildvagt, saasnart denne har raabt an og skudt, søger med ham paa en og samme Liid at komme til den fiendtlige Post og hemøgtiger sig ham. Men i modsadt Tilfælde, og finder man Skildvagterne og Posten muntre og paapasselige, gør man bedst i, at gaae i al Stilhed tilbage.

Sexte

Sjette Kapitel.

Om Bagholdene.

Sp. Hvad er et Baghold?

Sv. Naar man med et visi Antal Mandssæs glemmer eller holder sig saa skult, at man er i stand til, uventet at anfalde en fiendtlig Hob, der passerer denne Egn. F. Ex. i Slove, Kratte, bag Gierder, i Grosster, Kornmarker, under Len Brue, i og bag Bygninger, det ligge i Nærheden af den Landevej, som Fienden maas tage, for at nærme sig os.

Sp. Hvorsor blive Baghold lagte?

Sv. Deels for at giøre Egnen usikker, for at vække vores egne Patrouiller og Korporasier, saa at Fienden ikke saa let vores, at nærme sig; deels for at giøre Fanger, saa at Hovedaføreren kan erholde Esterretning om Fienden's

saaog naar man befrygter et fiendtligt An-greb, i Tide at kunne blive underrettet om Fiendens Marykning og at opholde ham.

Sp. Hvor langt fra Forposterne blive saadanne smaae Baghold lagte?

Sv. Ikke over 800 til 1000 Skridt.

Sp. Hvorsor ikke længere end i denne Afstand?

Sv. For at saadanne smaae Hobe, naar de af Fienden blive opdagede, kan trække sig tilbage og blive undersøttede.

Sp. Hvorledes forholder man sig med Ind-byggerne?

Sv. De, som passerer den Egn; hvor man lige-
ger skult, og om hvilke man er forvisset, de
ikke have seet os, — lader man passere; men
enhver, om hvem man maae troe, at den har
seet os, tager man fangen og beholder hos
sig.

Sp. Hvad er endnu mere at tagtage, naar man
lægger sig i Baghold?

Sv. Man maae holde sig stille og naje passe-
paa; ingen maae sove; og de fornødne Lev-
nete

netomidler, f. Ex. Brod og Vand maae tages
med, saa a man ikke forraades og opdages.

Sp. Hvorledes bliver et Baghold lagt?

Sv. Naar Egnen tillader det, saa er det bedst,
at Hoben stiuler sig i to Deele for at kunne
ansalde Fienden baade for og bag fra. Den
ene Deel, der ligger Fienden nærmest, lader
ham passere; og rykker ikke frem, forend i det
Hjeblik, da den anden Deel, der ligger læn-
ger borte, ansalder Fienden i Fronten.

Sp. Hvor langt fra hverandre ligge saadanne
Hobe?

Sv. Efter Omstændighederne, ligesom Egnen
tillader det, 20 til 30 vel ogsaa 50 til 60
Skridt; dog ikke længere, end at begge Deele
ere i stand til, naar Fienden sætter sig til Mod-
værge eller tager Flugten, at de kan komme
hverandre til Hjelp.

Sp. Hvorledes forholder man sig naar en fiendt-
lig Patroll er til Hest, eller Officerer med
Bedeckning ere udredne for at rekonoscere?

Sv. Den første Deel af Bagholdet, som stat
ansalde Fienden i Ryggen, lader den volig

passere. Men den Deel som skal anfalde Fronten, lader den komme saa nær, at de ere sikre paa, at kunne træffe dem med Geværene, naar man usdes at skyde. Man raaber da Fienden til med Geværet i Anslag: „Slager af, I bliver ellers skudt paa Pelsen, I ere affskærne“. Betænker ikke Fienden sig og følger Raadet; saa synner den Deel af Bagholdet sig, som har ladet Fienden passere, den anden Deel til Hjælp, omringet Fienden under stærk Strigen, saa at den første Beskyttelse formieres, fratauge dem deres Vaaaben, giore alle til Fanger, binder Hestene sammen, sende disse bort og søger i de skulte Egne saa hastig som muligt at komme dersra. Men tager Fienden Flugten; saa maae man søge at skyde Hestene ihiel, for at giore Folkene til Fanger. Men i dette Tilfælde, hvor man er nødt til at skyde, der har man Aarsag til, i hvordan det end maatte falde ud, — saa hastig som muligt at begive sig dersra; thi man kan ikke vide om ikke et andet fiendtligt Partie kunne være i Nærheden, og hastigt komme disse til Hjælp. Man kan ogsaa legge sig i een Hob, og lade Fienden

pas-

passere hen mod Forposterne, og anfalde den, naar den er paa Tilbagevejen, hvor han maafee allermindst passer paa, da han ikke troer at være truet af nogen Fare. Han kommer paa denne Maade i syvre Forvirring, og man kan set opnase sit Maal, at giore en heel Hob til Fanger, uden at løsne Skud.

Ep. Hvorledes forholdes, naar man ligger i Baghold, og seer, at Fienden med al mulig Forsigtighed gaaer frem, og giennemsgør de skulde Egne til begge Sider af den Vej, de gaae, hvorved man forudseer, at maae blive opdaget?

Eo. Maar det fiendtlige Partie skulle være saa sterk, at man ikke var det voren, saa søger man at snige sig bort. Men er Egnen, hvor man ligger skult, af den Beskaffenhed, at man igen kan komme tilbage, uden at blive opdaget af Fienden; saa maae man vove noget, og skyde paa ham. Maafree studser han og man kan komme bort, da han ikke kan vide, om ikke bag dette ligger skult et stærkere Partie.

Sp. Hvorledes forholder Bagholdet sig, naar det opdager en stor Hvb Fiender eller endog en Heel Kollonne, som er i Annmarsch?

Sv. Det kommer an paa, hvad Order det har.

Er man udsendt at lægge sig i Baghold, hvor den Højsikommunderende venter Fienden, saa maae der voves noget; man lader dem komme sig paa 100 til 200 Skridt nær, siger at anbringe sin Ild saaledes, at Folk falde og trækker sig tilbage. Maaskee skudser Fienden og man faae Liib at komme beraa.

Shvende Kapitel.

Om Streiferietne.

Sp. Hvad er et Streiferie, ellsr hvad kalbes det, at gaae ud paa Streiferie?

Sv. Man kalber det et Streiferie, naar et Kommando udsendes, som har den Order, at gaae Fienden i Flanken eller Ryggen, svørme om og giøre ham saa megen Slade og Afbræt som muligt er. F. Ex. at opsnappe Kurerer, Generaler og andre fornemme Personer; ødelegge Forraade af Levnetsmidler og giøre Oversalde. Saadanne Kommandoer eller Partier kunne efter Omstændighederne være stærke og svage.

Sp. Om hvilke skal her handles?

Sv. Om de smaae Streifepartier, som en Underofficer anbetroes at føre.

Shv.

Ep. Hvad for Træpper tages til denne Tjeneste?

Sv. Sædvanlig Dragoner, Husarer, lette Drægener, rideende Jægere, Jægere til Gods, Skarphyttere eller let Infanterie.

Ep. Liges aldrig regulære Træpper hertil?

Sv. Jo, lette Træpper kunne ikke være alleregne. Regulære Træpper maae i Krig meget ofte forrette den samme Tjeneste.

Ep. Hvilket er bedst til denne Tjeneste; enten Rygterie eller Godself?

Sv. Rygteriet har den store Fordeel for Godselfet, at det lettere og hastigere kan komme fra et Sted til et andet. Godselfet har derimod den Fordeel paa sin Side, at det kun har sig selv at sorge for; og kan i ethvert Land overalt snige sig frem, var det endog nes saa berygt og gienemblaaret af Floder og uigjennemtrængelige Skove og Mørader.

Ep. Hvilke Kundskaber ere nødvendige for en Undersøger, som anbefores at føre et Kommando paa Streiferie?

Sv.

Sv. Kundskab om Landet, som han skal gienemstreife; thi uden at have denne, maatte man stuttelig befrygte, suart at blive robet, naar man bestandig maatte spørge sig for efter enhver Vej og Stie. Derhos maae han have Mod, være snedig og vide at hielpe sig i ethvert tilfælde. I sit eget Land har man den Fordeel, at enhver Indbygger er os velfindet, ved hvilke man kan saae Efterretning om alt, hvad man ønsker at vide. I et fremmed Land er et saadant Kommando allerede underlaasset flere Uanseligheder.

Ep. Hvorledes faer man Levnetsmidler, da man maae vere saa langt fra Armeen?

Sv. Naar man marscherer af, maae man i det mindste for 4 til 5 Dage forsyne sig med Brød, Brændevin og Kist, saa at man de første Dage ikke er nødt, at soge Levnetsmidler. Har man fortaert sin Munksorraad; saa trækker man sig til Siden af den Egn, i hvilken man har sit Spil, ligger sig ved Matketiid til en Landsby, et Gods eller en Avelsgaard, hører først, om saadanne Steder ere besatte af Fienden, og søger at proviantere sig

paa nogle Dage. For at føre de Indvaagere, som man ikke troer, bag Lyset, kan man udgive sig for en Avantgarde af et stærk Korps, som er paa Marschen. Har man Slægtninge eller Bekendte i Egnen; saa sniger man sig ved Hjelp af Matten til dem, seer til, om ikke disse kunne give os nogen Esterretning om Fienden og hielpe os til Levnetsmidler. Har man saaet det nødvendige; saa gaaer man fra denne Egn ved en Omvej til de Veje, paa hvilke man vil giøre Fienden Afbræt.

Sp. Hvorledes forholder man sig paa Marschen?

Sv. De store Landeveje maae om Dagen aldeles skyes; man maae kun om Matten liste sig fra et Sted til et andet, og aldrig op holde sig paa et Sted længere end tolv Timer. Om Dagen lægger man sig saaledes i de skulde Egne, at man langt fra kan oversee en heel Streækning af den Vej, som Fienden maae tage fra et til et andet Korps eller fra en af deres Fæsininger til deres Armee. Opdager man Officerer, Kurerer, Ordonaanter eller andre Personer af Stand, som tilhøre Fienden; saa forholder man sig saaledes, som ved et Baghold;

hold; søger at omringe dem og uden Allarm at tage dem fangen. Men saasnart det er lykkedes, begiver man sig strax bort fra denne Egn. Er det en Kurer, som man har spappet, saa fratager man ham Brevene, gaaer derfra og søger at levere dem i den kommanderende Generals Hænder, da disse kunne være af storste Vigtighed. Kureren selv kan man igien lade løbe noget fra det Sted, hvor man har taget ham fangen. Men er det Generaler eller andre fornemme Personer af den fiendtlige Armee, som man har fangen, saa søger man at række nærmeste Post af Armeen, hvor man overleverer dem i sikrere Forvaring. I øvrigt maae et saadant Partie ikke op holde sig med at giøre Gang. Enkelte Officerer og deslige Folk, der hører den fiendtlige Arme til, lader man gaae deres egen Vej, især dersom man er langt fra Armeen, saa man ikke for tidlig opdages og forsejler en bedre Gangst.

Sp. Men, hvorledes kommer man en Arme i Flanken eller endog i Ryggen i et Land der har den Beliggenhed, som f. Ex. de danske Lande, hvilke deels bestaae af Øer eller Halvøer,

ser, ere smalle og til begge Sider omgivne med Vand, uden at vove, at blive affaaren?

Sv. Det er vel svært i et Land, som Kongeriget Danmark, der bestaaer af Øer og Halvøer, at omgaae en feudtlig Armee paa Landet; men her giver os Vandet endnu større Hjelpmidler i Hænderne; f. Ex. man besiger en Baad, som er forsynet med nogle gode Arær, over langs ved Kysten ligg gaaer ved Nattetiid i Land, hvor man vil. Har man udvist et Snit, trækker man sig hen mod Søsiden, hvor man allevegne finder Baade, roer igien bort, overleverer sit Bytte, og begynder sit Spil paa nye. Kort sagt: En Mand, der har Lyft til denne Tjeneste og har erhvervet sig den fornødne Duelighed dertil, kan i sit Fædreland, der bliver ansatdet af en Fiende, med 10 til 20 Mand sætte denne i sørste Forlegenhed og giøre Under.

Ot.

Ottende Kapitel.

Om Arriergarden.

Sp. Hvad er en Arriergarde?

Sv. En Arriergarde, saakaldet Bagtrøp eller Eftertrøg, er en Hob Mandstab, som, naar en Armee eller et Korps trækker sig tilbage, marscherer bagefter, for at agte paa den efterfølgende Fiende.

Ep. Hvorledes afdeles en Arriergarde?

Sv. Som en Avantgarde, Forskiellen bestaaer deri, at den har Blænkerne ved Siderne og bag sig, hvilke ved at trække sig tilbage, seer sig bag om og til Siderne, saa, at naar Fienden følger, denne ikke uventet kan komme dem ind paa Livet.

Sp. Hvor langt maae en Arriergarde, der føres af en Underofficer, og kun bestaaer af 12 til 16 Mand, blive efter det foranlagte Mandstab?

Sp.

Sv. Mandstabet, som Underofficeren har hos sig, maae ikke gaae længere fra den foranstaende Deel end 50 til 60 Skridt, i hvilken Afstand vi saa Blænferne holde sig fra ham. Det vil sige: naar Fienden folger nær efter, at ikke saa lidt en Deel Mandstab voer at blive afstaaret. Men folger Fienden i en længere Fraafstand; saa kan Arriergarden blive noget længere bagefter, især i høje Egne, hvor man seer langt om sig, og let kan opdage Fienden. I øvrigt maae alt, hvad langt fra opdagtes, blive, som det seer ved Avantgarden, meldt til de højere Besalingsmænd, saa at saabanne i Tide blive underrettede, hvad der foregaaer bag dem.

Sp. Hvorledes trækker en Arriergarde sig tilbage, naar Fienden kommer nær, og man maae forsvere sig?

Sv. De blive inddelte i to og to Mand, hvoraf hver tv Mand i en Afstand af 6 til 8 Skridt holde sig fra hverandre i en Skifte af en Halvmaaned, og saaledes trækker sig een af begge vekselvis under en vedholdende Tild tilbage, hvorved Tilbagetræfningen danner to frimme Linier, som sig imellem understøtte hinanden.

Den

Den Deel af Folkene, som har stadt, løbe haftigt saa langt tilbage, at de ere ifland til, igien at kunne have ladt for at understøtte den anden Deel, efter at den i Tilbagetræfningen ogsaa har stadt. Paa denne Maade trækker man sig, naar Marschen gaaer igennem en Landsby, fra Gierde til Gierde og fra Huus til Huus. I Skoven fra Træ til Træ, og i et Land, som er giennemstaaret af Dige, fra Dige til Dige; men herved maae de fire Mand, som ere paa Enderne af begge Linier noje passe paa, at Fienden ikke omgaer dem og falder dem i Flauken.

Sp. Hvorledes trækker man sig over Bierge?

Sv. Blænferne paa begge Sider maae søge at holde Hølderne, for at dække dem, som gaae i de dybeste Veje; og skulle der være Klipper til bigge Sider af Vejen, saa maae man søge at flattre over dem, saa bestandig den Deel, der maae holde Besen, er dækket, og man kan tilsige fra Hølderne see, om Fienden folger.

Sp. Hvorledes trækker man sig over en Dæmning, en Brue eller igennem en Hulvej?

Sv.

Sv. Gaasnaart en Arriergarde omtrent paa 100
Skridt har nærmet sig et saadant smalt eller sno-
vert Pas; saa maae Folkene trætte sig nærmere
sammen, og een af Delene søger saa hastig
som muligt, at komme over Dæmningen,
Groen eller igennem Haultejen. Deane Deel
løber sirap til højre og venstre langs med det
smale Pas, for at være island til, ved deres
Ild, at dække den anden Deel, som endnu er
tilbage og maael passeret Passet; thi ved saa-
danne Lejligheder trænger Fienden særft paa,
for at dræbe eller fange de sidste eller dem,
som ere for langsomme.
